

УДК 343.983

DOI <https://doi.org/10.32782/pdu.2023.4.21>

І. О. Кисельов

кандидат юридичних наук,
науковий співробітник секретаріату Вченої ради
Донецького державного університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-3200-6576>

А. О. Отришко

аспірант кафедри кримінального процесу та криміналістики
Донецького державного університету внутрішніх справ
<https://orcid.org/0009-0005-4584-9168>

ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ВСТАНОВЛЕННЮ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ НЕЗАКОННОГО ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ, БОЙОВИМИ ПРИПАСАМИ АБО ВИБУХОВИМИ РЕЧОВИНАМИ

Статтю присвячено дослідженню наукових розробок щодо значення і змісту обставин, що підлягають встановленню, зокрема, при розслідуванні незаконного поведження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Наголошено на тому, що обставини, які підлягають встановленню є орієнтиром у визначенні напрямку розслідування та необхідності проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, а також переліком даних, які потрібно з'ясувати під час розслідування.

До обставин, що підлягають встановленню при розслідуванні вказаних кримінальних правопорушень належать відомості про: 1) час і місце вчинення кримінального правопорушення; 2) обстановку кримінального правопорушення; 3) спосіб (підготовка, вчинення і приховування протиправних дій) та механізм кримінального правопорушення; 4) предмет кримінально-протиправного посягання; 5) вид та кількість зброї, бойових припасів або вибухових речовин, їх характерні ознаки; 6) наявність у правопорушника дозволу на право володіння та зберігання зброї; 7) спосіб набуття зброї, бойових припасів та вибухових речовин; 8) особа правопорушника (демографічні дані, ознаки та особливості); 9) форма вини, мотив і мета вчинення протиправного діяння; 10) обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення; 11) можливість співучасті у вчиненні кримінального правопорушення; 12) сліди протиправних дій; 13) наявність потерпілої особи та її дані; 14) зв'язок кримінального правопорушення з іншими протиправними діями або діяльністю організованих груп чи злочинних організацій; 15) відомості про вчинення кримінального правопорушення повторно; 16) обставини, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення; 17) обставини, що заважали вчиненню кримінального правопорушення; 18) обставини, що свідчать про можливість звільнення особи від кримінальної відповідальності або є підставою для закриття кримінального провадження; 19) вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат.

Ключові слова: методика розслідування, кримінальне правопорушення, незаконне поведження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами, обставини, зброя.

Постановка проблеми. Діяльність працівників слідства та оперативних підрозділів спрямована на процес доказу-

вання – встановлення та перевірку фактичних даних, що мають значення для розслідування кримінального правопо-

рушення та з'ясування обставин його вчинення. Кримінальним процесуальним законодавством (ст. 91 КПК України) закріплено узагальнений перелік обставин, які підлягають доказуванню у кримінальному провадженні, проте у ході розслідування кримінальних правопорушень досліджуваного виду до вказаного переліку додаються й інші обставини, які мають бути встановлені і вивчені.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Обставини, що підлягають встановленню у ході розслідування кримінальних правопорушень щодо незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами розглянуті у наукових працях Б. І. Бараненка, О. В. Батюка, Ю. М. Берези, Р. І. Благути, В. С. Бондара, О. В. Бочкового, С. С. Вітвіцького, А. О. Волобоєва, О. О. Волобуєвої, О. М. Гуміна, М. В. Кривоноса, Р. В. Мовчана, Є. В. Пряхіна, К. О. Чаплинського, В. М. Шевчука.

Виклад основного матеріалу. Слід акцентувати увагу на тому, що поняття «обставини, які підлягають доказуванню» є кримінальним процесуальним, а вченими-криміналістами, здебільшого, вживається поняття «обставини, що підлягають встановленню». Не можемо не погодитись з думкою О. С. Тарасенка про те, що до сьогодні у наукових колах залишається дискусійним питання визначення місця та ролі обставин, що підлягають встановленню серед складових криміналістичної методики, зокрема їх співвідношення із криміналістичною характеристикою [8, с. 86–87]. Також, погоджуємося з думкою В. О. Малярової та Л. В. Дмитрієвої, що побудова системи обставин, які підлягають встановленню під час розслідування окремих видів кримінальних правопорушень, викликає певні труднощі, які пов'язані з відсутністю єдиного підходу до цього питання у науковців [4, с. 116–117]. Деякі вчені-криміналісти заперечують необхідність вивчення обставин, що підлягають встановленню у структурі методики розслідування і взагалі не використовують це поняття (А. Ф. Волобуєв, В. О. Маркус, В. Д. Берназ, В. В. Бірюков, М. В. Салтевський), а деякі, навпаки наголошують на їх значенні і практичному спряму-

ванні (В. Ю. Шепітько, М. І. Скригонюк, В. М. Шевчук, Р. В. Мовчан, В. В. Тіщенко, Є. В. Пряхін). На нашу думку, обставини, які підлягають встановленню є орієнтиром у визначенні напрямку розслідування та необхідності проведення СРД і НСРД, а також переліком даних, які необхідно з'ясувати під час розслідування.

В. В. Тіщенко вбачає криміналістичне значення обставин, що підлягають встановленню, в тому, що вони визначають загальний напрямок розслідування, допомагають передбачити, з'ясувати й перевірити всі необхідні обставини, не виходячи за межі предмета розслідування. Перш ніж говорити про методи і засоби розкриття кримінальних правопорушень, необхідно визначити коло завдань, які слід розв'язати, а серед них центральним і стратегічним завданням є визначення обставин, що підлягають встановленню. Отже, визначення в окремій методиці зазначених обставин дає можливість надати розслідуванню від самого початку потрібну цілеспрямованість, забезпечити його повноту та всебічність [2, с. 358].

Науковці Б. І. Бараненко, В. С. Бондар, О. В. Бочковий, М. В. Кривонос наголошують, що визначення обставин, які підлягають встановленню під час розслідування кримінальних правопорушень, що вчиняються у сфері обігу вогнепальної зброї та боєприпасів, має важливе методичне значення, сприяючи конкретизації окремих задач розслідування та вибору вірних напрямів роботи з їх вирішення на основі системного підходу до цієї діяльності, з тим, аби: 1) виділити факти, які підлягають дослідженню в якості елементів обставин, котрі складають предмет доказування по кожному епізоду, що розслідується; 2) виявити основні ознаки цих фактів; 3) конкретизувати сфери та засоби діяльності з виявлення джерел та носіїв інформації про ці факти [7, с. 494–495].

Зауважимо, що думки науковців стосовно значення і характеру обставин, що підлягають встановленню при розслідування кримінальних правопорушень щодо незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами хоч і є різнобічними, але вони цілком обґрунтовані. Розглянемо деякі з них.

Р. В. Мовчан за результатами опитування працівників правоохоронних органів встановив, що на початковому етапі розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами або вибуховими пристроями підлягають з'ясуванню такі обставини: походження вилучених об'єктів (зокрема, належність до вогнепальної зброї, бойових припасів, вибухових речовин або вибухових пристроїв) (100%); їхня належність до особи («власника») (100%); наявність у цієї особи відповідного дозволу на поводження з певними об'єктами озброєння (86,7%); спосіб потрапляння об'єктів озброєння у власність (76,5%); мета їхнього придбання та зберігання (60,3%); імовірність використання цих об'єктів у злочинних цілях (установлення причетності до низки вчинених збройних кримінальних правопорушень) (43,2%); установлення каналів потрапляння об'єктів озброєння до незаконного обігу (44,8%); визначення кола осіб, дії яких цьому сприяли (73,4%) тощо [6, с. 96]. В той же час, С. С. Вітвіцьким, О. О. Волобуєвою, А. О. Волобоєвим визначено, що на початковому етапі розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами підлягають з'ясуванню такі обставини: походження вилучених об'єктів (належність до вогнепальної зброї) – 90,38%; їхня належність до особи («власника») – 85,58%; наявність у цієї особи відповідного дозволу на поводження з певними об'єктами озброєння – 47,12%; спосіб потрапляння об'єктів озброєння у власність – 72,12%; мета їхнього придбання та зберігання – 50,96%; імовірність використання цих об'єктів у злочинних цілях (установлення причетності до ряду вчинених збройних кримінальних правопорушень) – 57,37%; установлення каналів потрапляння об'єктів озброєння до незаконного обігу – 81,73%; визначення кола осіб, дії яких цьому сприяли – 73,4% та ін. (2,24%) [1, с. 98]. На нашу думку, на початковому етапі розслідування незаконного поводження зі зброєю підлягають встановленню обставини, що підтверджують подію кримінального правопорушення, характеризують особу правопорушника та предмет криміналь-

но-протиправного посягання, а також стосуються кваліфікації кримінального правопорушення. Тому до обставин, що підлягають встановленню на початковому етапі розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами та вибуховими речовинами можна віднести: 1) час і місце вчинення кримінального правопорушення; 2) обстановка; 3) спосіб (підготовка, вчинення і приховування протиправних дій) та механізм вчинення кримінального правопорушення; 4) вид та кількість зброї, бойових припасів або вибухових речовин, їх характерні ознаки; 5) особа правопорушника; 6) можливість співучасті у вчиненні кримінального правопорушення.

Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами детально розглянуті С. С. Вітвіцьким, О. О. Волобуєвою, А. О. Волобоєвим. Науковці поділили обставини на п'ять груп і розглянули їх як єдине ціле:

1. Обставини стосовно події кримінального правопорушення:

– відомості про факт вчинення кримінального правопорушення;

– відомості про час учинення кримінального правопорушення – період, протягом якого вчинялося кримінальне правопорушення (рік, місяць, день і конкретна година);

– відомості про місце вчинення кримінального правопорушення – просторові межі, у яких відбувалося кримінальне правопорушення;

– відомості про способи вчинення кримінального правопорушення – конкретні незаконні дії, які вчиняв підозрюваний;

– відомості про предмет посягання;

– відомості про сліди кримінального правопорушення – «фактичні обставини кримінального провадження», процесуальними джерелами яких є показання, речові докази, документи та висновки експертів.

2. Інші обставини кримінального правопорушення:

1) відомості про причинно-наслідковий зв'язок;

2) відомості про особу свідків (у т. ч. потерпілих).

3. Обставини стосовно підозрюваного:

1) відомості про особу підозрюваного – дані, що характеризують його як особу та особистість. Слідчим необхідно з'ясувати:

– прізвище, ім'я та ім'я по батькові, стать, вік (дата народження), громадянство, національність, належність до політичних партій або громадських організацій (об'єднань громадян), сімейний стан, наявність дітей та інших осіб, що перебувають на його утриманні, а також їхнє місцезнаходження;

– місце народження, проживання (постійне, тимчасове) та реєстрації;

– місце роботи (навчання) та посада (статус); якщо не працював і не навчався, то з якої причини і скільки часу; чи є він пенсіонером або інвалідом, якої категорії (групи); чи проходив службу в лавах Збройних сил України, чи є він учасником бойових дій, чи має державні нагороди; чи не відвідував спеціальні курси зі стрільби та поводження з об'єктами озброєння, який має рівень знань, умінь та навичок поводження з ними;

– відомості про судимість;

– стан здоров'я, інтелектуальні та психологічні якості, наявність (відсутність) фізичних та психічних вад, раніше перенесених важких захворювань, черепно-мозкових травм, перебування на обліках, наявність алкогольної, наркотичної залежності;

– майновий стан, наявність у власності зброї, спеціального дозволу на поводження з нею, умови зберігання;

– характер відносин із членами сім'ї, родичами, сусідами, колегами (друзями) за місцем роботи, навчання та інші додаткові обставини. Зокрема, якщо кримінальне правопорушення вчинено неповнолітнім (ст. 485 КПК України);

2) відомості про винуватість, мотив та мету підозрюваного;

3) відомості про співучасть у вчиненні кримінального правопорушення.

4. Обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання. Відповідно до ч. 3 ст. 263 КК України особа, яка вчинила незаконне поводження зі зброєю та бойовими припасами, звільняється від кримінальної відповідальності, якщо вона добровільно

здала органам влади об'єкти озброєння. Під добровільною здачею слід розуміти дії особи, яка мала можливість володіти ними і надалі, але незалежно від мотивів і причин за власним бажанням здала їх представникам влади.

5. Додаткові обставини, які мають значення в кримінальному провадженні:

– обставини, що впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, обтяжують чи пом'якшують покарання. Коло цих обставин визначено у ст. ст. 66, 67 КК України;

– обставини, що є підставами для закриття кримінального провадження, визначено у ст. 284 КПК України: смерть підозрюваного (обвинуваченого), існування вироку по тому самому обвинуваченню, що набрав законної сили та ін.;

– розмір процесуальних витрат (Глава 8 КПК України) [1, с. 146–157].

На думку Є. В. Пряхіна, О. В. Батюка, Р. І. Благути, О. М. Гуміна, під час розслідування кримінальних правопорушень, відповідальність за які передбачена у ст. 263 КК України, увага, насамперед, повинна бути приділена з'ясуванню таких обставин:

1) у чому конкретно виявляється кримінально карне діяння, пов'язане з заволодінням вогнепальною зброєю, боєприпасами, вибуховими речовинами: тільки в одній з перелічених у законі дій (виготовлення, придбання, носіння, зберігання або збут, а також розкрадання зазначених об'єктів) або їх сукупності; детальна характеристика кожної з цих дій: місце, час, інші обставини, за яких вони вчинені;

2) чи мали вони разовий характер або вчинювалися неодноразово;

3) чи не вчинене розкрадання вогнепальної зброї, боєприпасів або вибухових речовин шляхом розбійного нападу;

4) кількість і характер зброї (вона є вогнепальною, гладкоствольною мисливською або холодною), боєприпасів і вибухових речовин;

5) чи не здала особа, яка зберігала вогнепальну зброю, боєприпаси або вибухові речовини без відповідного дозволу, добровільно;

6) ким вчинені розкрадання, незаконне носіння, зберігання, придбання, виготов-

лення або збут зброї, боєприпасів або вибухових речовин;

7) чи не вчинене розкрадання зазначених об'єктів за попередньою змовою групою осіб, особливо небезпечним рецидивістом або особою, якій вогнепальна зброя, боєприпаси або вибухові речовини видані для службового користування;

8) винність особи у вчиненні кримінального правопорушення, його мотиви, наявність пом'якшуючих обставин, а також інші обставини, що характеризують особу обвинуваченого;

9) характер збитку, заподіяного кримінальним правопорушенням, його розмір;

10) обставини, що сприяли незаконному носінню, зберіганню, придбанню, виготовленню або збуту, а також розкраданню вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин [5, с. 261–262].

Науковці Б. І. Бараненко, В. С. Бондар, О. В. Бочковий, М. В. Кривонос до обставин, які підлягають встановленню у кримінальних провадженнях щодо незаконного обігу зброї відносять обставини про:

1) подію кримінального правопорушення (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення кримінального правопорушення);

2) предмет кримінального правопорушення;

3) місце вчинення кримінального правопорушення;

4) спосіб вчинення протиправного діяння;

5) факт співучасті у вчиненні кримінального правопорушення;

6) застосування або погроза застосування насильства [7, с. 489–494].

На підставі узагальнення судово-слідчої практики Ю. М. Береза та К. О. Чаплинський виокремили обставини, що підлягають встановленню при розслідуванні кримінальних правопорушень у сфері незаконного обігу зброї:

1) за суб'єктом кримінального правопорушення: хто здійснив заволодіння зброєю, якщо це група осіб – то якими є роль й ступінь провини кожного з них; їхня характеристика;

2) за суб'єктивною стороною: наявність попередньої змови; коли і за яких обставин була змова, щодо якої зброї, бойових

припасів та вибухових речовин; мотив й мета кримінального правопорушення;

3) за об'єктом кримінального правопорушення: які саме предмети стали об'єктом злочинного посягання; їхні ознаки та кількість;

4) за об'єктивною стороною: час, місце й спосіб учинення кримінального правопорушення; конкретні дії особи на місці події; дії з підготовки й приховування кримінального правопорушення та його слідів; причини й умови, що сприяли учиненню правопорушення [3, с. 210].

На думку В. М. Шевчука, під час розслідування незаконного обігу зброї, увагу слід приділити з'ясуванню таких обставин: 1) у чому конкретно проявляється кримінально каране діяння, пов'язане із заволодінням вогнепальною зброєю, боєприпасами, вибуховими речовинами: тільки в одній з перерахованих у законі дій (виготовлення, придбання, носіння, зберігання або збут, а також розкрадання зазначених об'єктів) або їх сукупності; детальна характеристика кожної з цих дій: місце, час, інші обставини, за яких вони вчинені; 2) чи мали вони разовий характер або вчинювалися неодноразово; 3) чи не вчинене розкрадання вогнепальної зброї, боєприпасів або вибухових речовин шляхом розбійного нападу; 4) кількість і характер зброї (вона є вогнепальною, гладкоствольною мисливською або холодною), боєприпасів і вибухових речовин; 5) чи не здала особа, яка зберігала вогнепальну зброю, боєприпаси або вибухові речовини без відповідного дозволу добровільно; 6) ким вчинені розкрадання, незаконне носіння, зберігання, придбання, виготовлення або збут зброї, боєприпасів або вибухових речовин; 7) чи не вчинене розкрадання зазначених об'єктів за попередньою змовою групою осіб, особливо небезпечним рецидивістом або особою, якій вогнепальна зброя, боєприпаси або вибухові речовини видані для службового користування; 8) винність особи у вчиненні кримінального правопорушення, його мотиви, наявність пом'якшуючих обставин, а також інші обставини, що характеризують особу обвинуваченого; 9) характер збитку, заподіяного кримінальним правопорушенням, його розмір; 10) обставини, що сприяли незаконному

носінню, зберіганню, придбанню, виготовленню або збуту, а також розкраданню вогнепальної зброї, бойових припасів або вибухових речовин [9, с. 259]. Крім того, науковець зауважує, що при відкритті кримінального провадження за фактами розкрадання вогнепальної зброї і боєприпасів необхідно встановити: 1) коли і де вчинено розкрадання; 2) кількість осіб, що брали участь у вчиненні кримінального правопорушення; 3) спосіб вчинення протиправного діяння, мета, кількість викраденого; 4) кому належала викрадена вогнепальна зброя, боєприпаси (державі, громадським організаціям, комерційним структурам чи окремому громадянину); 5) хто вчинив кримінальне правопорушення, якщо в розкраданні брали участь кілька осіб, то яка роль кожного; 6) чи не вчинювали зазначені особи аналогічні розкрадання раніше; 7) причини й умови, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення [9, с. 257].

Враховуючи вищевикладене, до обставин, що підлягають встановленню при розслідуванні кримінальних правопорушень за фактом незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами належать відомості про:

- 1) час і місце вчинення кримінального правопорушення;
- 2) обстановка;
- 3) спосіб (підготовка, вчинення і приховування протиправних дій) та механізм вчинення кримінального правопорушення;
- 4) предмет кримінально-протиправного посягання;
- 5) вид та кількість зброї, бойових припасів або вибухових речовин, їх характерні ознаки;
- 6) наявність у правопорушника дозволу на право володіння та зберігання зброї;
- 7) спосіб набуття зброї, бойових припасів та вибухових речовин;
- 8) особа правопорушника (демографічні дані, ознаки та особливості);
- 9) форма вини, мотив і мета вчинення протиправного діяння;
- 10) обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення;
- 11) можливість співучасті у вчиненні кримінального правопорушення;

- 12) сліди протиправних дій;
- 13) наявність потерпілої особи та її дані;
- 14) зв'язок кримінального правопорушення з іншими протиправними діями або діяльністю організованих груп чи злочинних організацій;
- 15) відомості про вчинення кримінального правопорушення повторно;
- 16) обставини, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення;
- 17) обставини, що заважали вчиненню кримінального правопорушення;
- 18) обставини, що свідчать про можливість звільнення особи від кримінальної відповідальності або є підставою для закриття кримінального провадження;
- 19) вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат.

В. О. Малярова та Л. В. Дмитрева вивчаючи специфіку розслідування кримінальних правопорушень, учинених неповнолітніми, розділяють обставини, що підлягають встановленню на загальні та спеціальні. Так, серед загальних обставин вони розглядають:

- 1) обставини, що належать до події кримінального правопорушення;
- 2) обставини, які мають значення для кваліфікації злочинного діяння;
- 3) обставини, що характеризують особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, зокрема й відомості про вік, стан здоров'я, рівень розвитку, соціально-психологічні риси особи неповнолітнього, які необхідно враховувати під час індивідуалізації покарання;
- 4) обставини, що належать до суб'єктивної сторони кримінального правопорушення;
- 5) обставини, що впливають на ступінь тяжкості кримінального правопорушення;
- 6) обставини, які пом'якшують та обтяжують покарання особи;
- 7) обставини, що визначають вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням;
- 8) обставини, що визначають причини й умови, які сприяли вчиненню кримінального правопорушення;
- 9) обставини, які вказують на посткримінальну діяльність особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

До спеціальних обставин науковці відносять:

- 1) ставлення неповнолітнього до вчиненого ним діяння;
- 2) умови життя і виховання неповнолітнього;
- 3) наявність дорослих підбурювачів та інших співучасників кримінального правопорушення [4, с. 117–118].

Поділяємо думку В. О. Малярової та Л. В. Дмитревої та вважаємо за доцільне розділяти обставини, що підлягають встановленню на загальні та спеціальні. Загальні – ті, які визначені кримінальним процесуальним законодавством та характеризують подію кримінального правопорушення і особу правопорушника, а спеціальні – ті, які притаманні певному виду кримінальних правопорушень, а саме незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

Висновки. Отже, до загальних обставин, що підлягають встановленню при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами належать:

- 1) час і місце вчинення кримінального правопорушення;
- 2) обстановка;
- 3) спосіб (підготовка, вчинення і приховування протиправних дій) та механізм вчинення кримінального правопорушення;
- 4) предмет кримінально-протиправного посягання;
- 5) особа правопорушника (демографічні дані, ознаки та особливості);
- 6) форма вини, мотив і мета вчинення протиправного діяння;
- 7) обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення;
- 8) можливість співучасті у вчиненні кримінального правопорушення;
- 9) сліди протиправних дій;
- 10) наявність потерпілої особи та її дані;
- 11) зв'язок кримінального правопорушення з іншими протиправними діяннями або діяльністю організованих груп чи злочинних організацій;
- 12) відомості про вчинення кримінального правопорушення повторно;

13) обставини, що сприяли вчиненню кримінального правопорушення;

14) обставини, що заважали вчиненню кримінального правопорушення;

15) обставини, що свідчать про можливість звільнення особи від кримінальної відповідальності або є підставою для закриття кримінального провадження;

16) вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат.

До спеціальних обставин, що підлягають встановленню при розслідуванні незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами та вибуховими речовинами належать:

- 1) вид та кількість зброї, бойових припасів або вибухових речовин, їх характерні ознаки;
- 2) наявність у правопорушника дозволу на право володіння та зберігання зброї;
- 3) спосіб набуття зброї, бойових припасів та вибухових речовин;
- 4) відомості щодо спеціального статусу особи правопорушника (військовослужбовець, працівник НП України, СБ України, ДБР, спецпідрозділів, поліції охорони або працівники підприємств, установ, організацій, які здійснюють роботу із вибухонебезпечними предметами).

Список використаної літератури:

1. Вітвіцький С. С., Волобуєва О. О., Волобоев А. О. Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2021. 308 с.
2. Криміналістичне забезпечення виявлення і розслідування злочинів : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 430 с.
3. Кримінальна відповідальність за незаконний обіг зброї / Ю.М. Береза та ін. Дніпро : ДДУВС, 2020. 364 с.
4. Малярова В.О., Дмитрієва Л.В. Особливості визначення обставин, що підлягають встановленню під час розслідування злочинів, учинених неповнолітніми. *Право та державне управління*. 2017. № 1 (26). С. 116–120.
5. Методика розслідування окремих видів злочинів, підслідних органам внутрішніх справ : навч. посібн. / за заг. ред. Є. В. Пряхіна. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 324 с.

-
6. Мовчан Р. В. Розслідування незаконного поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та вибуховими пристроями : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2023. 247 с.
7. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері обігу вогнепальної зброї та боєприпасів : навч. практич. посіб. / за заг. ред. В. М. Комарницького. Северодонецьк : ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2019. 800 с.
8. Тарасенко О. С. Розслідування незаконного поводження з вогнепальною зброєю, що вчиняється злочинними об'єднаннями : дис. ... канд. юр наук : 12.00.09. Дніпро. 2017. 283 с.
9. Шевчук В. М. Розслідування незаконного обігу вогнепальної зброї. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/17495/1/Shevchuk_R-38.pdf.
-

Kyselov I., Otryshko A. Circumstances to be established when investigating illegal handling of weapons, munitions or explosives

The article is devoted to the study of scientific developments regarding the meaning and content of the circumstances to be established, in particular, when investigating the illegal handling of weapons, ammunition or explosives. It is emphasized that the circumstances to be established are a guideline in determining the direction of the investigation and the need to conduct investigative (search) actions and covert investigative (search) actions, as well as a list of data that must be clarified during the investigation

Circumstances to be established during the investigation of the specified criminal offenses include information on: 1) time and place of commission of the criminal offense; 2) the circumstances of the criminal offense; 3) method (preparation, commission and concealment of illegal actions) and mechanism of criminal offense; 4) the subject of a criminal offense; 5) type and quantity of weapons, ammunition or explosives, their characteristic features; 6) the offender has a permit for the right to own and store weapons; 7) method of acquiring weapons, ammunition and explosives; 8) the person of the offender (demographic data, characteristics and features); 9) form of guilt, motive and purpose of committing an illegal act; 10) circumstances affecting the severity of the committed criminal offense; 11) the possibility of complicity in the commission of a criminal offense; 12) traces of illegal actions; 13) presence of the injured person and his data; 14) connection of the criminal offense with other illegal actions or activities of organized groups or criminal organizations; 15) information on the repeated commission of a criminal offense; 16) circumstances that contributed to the commission of a criminal offense; 17) circumstances that prevented the commission of a criminal offense; 18) circumstances indicating the possibility of a person's release from criminal responsibility or grounds for closing criminal proceedings; 19) the type and amount of damage caused by a criminal offense, as well as the amount of procedural costs.

Key words: *investigation method, criminal offense, illegal handling of weapons, ammunition or explosives, circumstances, weapons.*